

Inštitut za zgodovino
delavskega gibanja
KNJIZNICA

865/B

12

1945

**Prvo zasedanje
Slovenskega narodnega osvobodilnega sveta**

SKLEPI IN ODLOKI

IZDAJA PROP.KOM.
PRI IOOF
ŠT.

12

Prvo zasedanje
Slovenskega narodnega osvobodilnega sveta

Sklepi in odloki

508 1

1945. 2. 25

I 865/B

D

25 -03- 1992

/ 172

Uvod

Prvo zasedanje SNOS-a, ki se je vršilo dne 19. in 20. februarja 1944, je brez dvoma mejnik v razvoju slovenskega narodnega osvobodilnega gibanja. Če so vsa naša večja zborovanja — tudi kočevski Zbor odposlancev slovenskega naroda — doslej pretresala predvsem taka politična vprašanja, ki so značilna za množično gibanje, je prvo zasedanje SNOS-a neposredno in ustvarjalno razpravljalo zlasti o graditvi narodne oblasti in slovenske državnosti v okviru federativne Jugoslavije, o graditvi naše ljudske demokracije, o gospodarskih vprašanjih, o prosvetnih in kulturnih problemih. Odloki, ki jih je sprejelo prvo zasedanje SNOS-a in ki jih v celoti vsebuje pričujoča brošura, niso več samo odloki, kakršni so doslej spremljali bolj ali manj samorasli, iz neposredne narodne osvobodilne borbe izvirajoči in neposrednim potrebam narodnega osvobodilnega gibanja ustrezni pohod slovenske narodne oblasti, temveč so že neprimerno več. So temelji naše narodne oblasti in ljudske demokracije v — svobodni bodočnosti.

Osrednji dokaz za tako trditev so Deklaracija o vzpostavitvi Nacionalnega komiteta osvoboditve Slovenije, Deklaracija o pravicah in dolžnosti slovenskega ljudstva ter Odlok o razpisu volitev v Narodne osvobodilne odbore.

Deklaracija o vzpostavitvi Nacionalnega komiteta osvoboditve Slovenije nudi jasen obris narodne oblasti in slovenske državnosti v okviru federativne Jugoslavije. Deklaracija o pravicah in dolžnostih slovenskega ljudstva, zlasti pa Odlok o volitvah v Narodne osvobodilne odbore jasno podaja osnove pristne ljudske demokracije, zgrajene na zakonitosti ter najbolj demokratičnih načelih o istočasnosti zakonodajne odnosno naredbodajne in izvršne oblasti, o samoupravi, o rasti višjih samoupravnih organov na temelju nižjih, o odgovornosti navzgor in navzdol, o dejanskem jamstvu za ljudsko kontrolo nad delom ljudskih predstavnikov in predstavništev.

Skozi prizmo teh treh dokumentov je treba razmotrivati tudi druge odloke, sprejete na prvem zasedanju SNOS-a. V tej zvezi naj

zlasti naglasim Odlok o ukinitvi Varnostno-obveščevalne službe kot posebne, izredne organizacije s posebnimi, izrednimi pooblastili ter Odlok o vzpostavitvi Verske komisije, ki predstavlja ponovno zakonsko jamstvo za svobodo vesti, veroizpovedi in bogočastja.

Nikakor ni slučaj, da se je prvo zasedanje SNOS-a vršilo po zgodovinskem drugem zasedanju AVNOJ-a. Če je kočevski Zbor skupno s podobnimi zbori pri drugih narodih Jugoslavije sodil med temelje pogoje za drugo zasedanje AVNOJ-a, pa je drugo zasedanje AVNOJ-a nujna osnova za sistematično graditev resnične naročne oblasti tako pri slovenskem kakor pri ostalih jugoslovanskih narodih. Tudi iz tega je razvidna neizpodbitna resnica, da sta graditev močne Jugoslavije in graditev demokratične oblasti jugoslovanskih narodov isti, popolnoma isti proces, pri katerem se ne moremo odreči prve njegove strani, ne da bi se hkrati odrekli druge, in obratno.

Narodno osvobodilno gibanje je pod genialnim političnim in vojaškim Titovim vodstvom doseglo že svojo višjo stopnjo. Če se je naša politika doslej predvsem ukvarjala z združevanjem vsega pozitivnega, kar narod premore v narodni osvobodilni borbi, se sedaj ukvarja že tudi s problemi graditve, smotrne, načrtne, v perspektivo usmerjene graditve demokracije in narodne oblasti. Če je torej naša politika imela doslej predvsem pečat političnega gibanja, nosi sedaj že tudi državniški pečat. To pa hkrati pomeni, da je naša osvobodilna slovenska in jugoslovanska politika, ki jo je v svojem referatu na prvem zasedanju SNOS-a tako izčrpno — s pogledom v preteklost in ustvarjalno bodočnost — analiziral podpredsednik NKOJ in IOOF, naš vodilni tovariš Edvard Kardelj, že pričela roditi sadove, ki jih narod od nje pričakuje — ne le za svojo osvoboditev, temveč tudi za svojo srečno bodočnost.

Včasih smo Slovenci sami sebe imenovali narod — hlapcev. Osvobodilna borba nas je preoblikovala v narod — borcev.

V sedanjem razdobju osvobodilnega boja rastemo hkrati kot — državni narod, ki gradi svojo ožjo slovensko in skupno jugoslovansko narodno oblast v nerazdružljivi povezanosti z enako državnimi narodi — federativne, bratske in prav zato močne Jugoslavije.

To zadnje dejstvo se je kar najpristneje zrcalilo na prvem zasedanju — prvega slovenskega parlamenta.

Boris Kidrič

Odlok

predsedstva SNOO o sklicanju SNOO k prvemu rednemu zasedanju, s katerim je predsednik Josip Vidmar odprl zasedanje

I.

Predsedstvo SNOO je s svojim odlokom z dne 5. februarja 1944 sklicalo člane SNOO k prvemu zasedanju. Ta odlok se glasi:

SNOO se sklicuje na prvo redno zasedanje, ki se bo vršilo od dne 19. februarja 1944 dalje v kraju, ki bo članom posebej sporočen. — Predsedstvo SNOO, predsednik: Josip Vidmar l. r., sekretar: Boris Kidrič l. r.

II.

Kot predsednik SNOO ugotavljam, da je prvo zasedanje SNOO odprto.

III.

Predsedstvo SNOO naznanja naslednji

Dnevni red:

1. Prečitane odloka Predsedstva SNOO o sklicanju zasedanja in prečitane dnevnega reda zasedanja.

2. Izvolitev verifikacijske komisije.

3. Odobritev poročila verifikacijske komisije.

4. Sklepanje o predlogu za sprejem poslovnika SNOO.

5. Volitev zapisnikarjev.

6. Sklepanje o predlogu, da se sprejme dnevni red.

7. Referat tovariša Edvarda Kardelja o drugem zasedanju AVNOJ-a in naših nalogah ter v zvezi s tem sklepanje glede deklaracije o potrditvi dela slovenske delegacije na drugem zasedanju AVNOJ-a.

8. Referat tovariša Borisa Kidriča o graditvi narodne oblasti in slovenske državnosti v okviru federativne Jugoslavije.

9. Sklepanje o predlogu za preimenovanje SNOO v Slovenski narodni osvobodilni svet — SNOS.

10. Sklepanje o predlogu deklaracije o pravicah in dolžnostih slovenskega ljudstva.

11. Sklepanje o deklaraciji glede Nacionalnega komiteta osvoboditve Slovenije.

12. Sklepanje o predlogu za ustanovljanje Zakonodajnega odbora pri SNOS-u.
13. Volitev predsednika in 10 članov Zakonodajnega odbora.
14. Sklepanje o predlogu za razpis volitev v Narodne osvobodilne odbore.
15. Sklepanje o predlogu za zvišanje števila članov SNOS-a in postopnih dodatnih volitvah.
16. Sklepanje o predlogu, da se pri Predsedstvu SNOS-a ustanovi Komisija za ugotovitev zločinov okupatorjev in njih pomagačev.
17. Sklepanje o predlogu za postavitev Verske komisije pri SNOS-u.
18. Sklepanje o predlogu, da se ukine Varnostno-obveščevalna služba.
19. Sklepanje o predlogu za nadomestne volitve dveh članov v SNOS.
20. Sklepanje o predlogu glede spojitve Narodnega osvobodilnega sveta za primorsko Slovenijo z organi slovenske narodne oblasti.
21. Sklepanje o odobritvi odlokov in sklepov IOOF za dobo od I. Zbora odposlancev slovenskega naroda do prvega zasedanja SNOS-a.
22. Referat tov. dr. Marjana Breclja o gospodarskih finančnih in zdravstvenih problemih, nalogah ter ukrepih.
23. Sklepanje o predlogu za pooblastitev predsedstva SNOS-a da izda plačilni bon.
24. Sklepanje o predlogu za narodni davek.
25. Sklepanje o predlogu za obdelavo vse plodne zemlje, za zaščito semen in plemenske živine.
26. Sklepanje o predlogu za ustanovitev Komisije za upravo razlaščne imovine na slovenskem ozemlju.
27. Sklepanje o predlogu za zaščito gozdov na slovenskem ozemlju.
28. Referat tov. Franje Lubeja o prosvetnih vprašanjih in ukrepih.
29. Sklepanje o predlogu za ustanovitev roditeljskih svetov.
30. Sklepanje o predlogih, vloženih na zasedanju.

Verifikacijska komisija, izvoljena na prvem zasedanju SNOO

Prvo zasedanje SNOO je soglasno izvolilo naslednje svoje člane
v svojo verifikacijsko komisijo:

dr. Darka Černeja,

Lidijo Šentjunc,

prof. Joška Zemljaka

Poslovnik

za delo Slovenskega narodnega osvobodilnega odbora

Člen 1.

Predsedstvo SNOO sklicuje Slovenski narodni osvobodilni odbor k rednim in izrednim zasedanjem.

Člen 2.

Redno zasedanje se vrši dvakrat na leto v kraju, ki ga določi predsedstvo SNOO, izredno pa v primeru potrebe, zlasti tudi na predlog ene četrtine vseh članov Slovenskega narodnega osvobodilnega odbora. V takem predlogu mora biti sporočen dnevni red s konkretnimi predlogi.

Člen 3.

Predsednik SNOO, ali ako je ta zadržan, eden od podpredsednikov, ki ga v ta namen določi Predsedstvo, začenja, vodi in zaključuje vsako zasedanje Slovenskega narodnega osvobodilnega odbora.

Člen 4.

Slovenski narodni osvobodilni odbor more na zasedanju veljavno sklepati, ako je navzočih nad polovico vseh članov.

Predlog je sprejet, če je glasovalo zanj nad polovico navzočih članov. V primeru enakosti glasov velja, da predlog ni sprejet.

Način glasovanja določi predsednik.

Člen 5.

Zasedanje se prične z ugotovitvijo števila vseh članov in števila navzočih članov Slovenskega narodnega osvobodilnega odbora in s sporočilom dnevnega reda, ki ga sprejme zasedanje s spremembami ali brez njih.

Dokler sprejeti dnevni red ni izčrpan, se zasedanje ne more ne prekiniti in ne zaključiti razen v primerih višje sile.

Člen 6.

Za verifikacijo članov SNOO, ugotovitev kvoruma ter dejstva o pravilnem vabilu vseh članov izbere SNOO iz svoje srede tročlansko komisijo, ki se sama konstituira in odloča z večino glasov ter takoj poroča o svojih ugotovitvah zasedanju.

Člen 7.

Na vsakem zasedanju se izvolita najmanj dva zapisnikarja, ki sestavljata zapisnik o poteku zasedanja in o vsem, kar se na zasedanju zgodi.

Zapisnik podpisujejo predsednik, sekretar in zapisnikarja.

Člen 8.

O vsaki točki dnevnega reda se razpravlja in sklepa posebej.

Vsak član ima pravico, udeleževati se razprav in stavljati predloge, predsednik pa ima pravico omejiti v primeru potrebe čas posameznih govorov.

Člen 9.

Slovenski narodni osvobodilni odbor ima pravico izključiti člana, ki zagreši kaznivo dejanje ali ki izostaja od zasedanj, ne da bi izostanek zadostno opravičil, ali ki zlonamerno ne vrši naloženih mu dolžnosti.

Člen 10.

Člani SNOO ne morejo biti brez predhodnega pristanka Slovenskega narodnega osvobodilnega odbora odnosno v času, kadar ta ne zaseda, brez pristanka Predsedstva SNOO ne priprti, ne izročeni sodišču.

Člen 11.

Odločbe, sprejete na zasedanju Slovenskega narodnega osvobodilnega odbora, podpisujejo predsednik, sekretar in zapisnikarja ter se objavljajo v uradnem glasilu.

Člen 12.

Ta poslovnik stopi v veljavo, ko ga sprejme Slovenski narodni osvobodilni odbor.

D ne 19. februarja 1944.

Prvo zasedanje

Slovenskega narodnega osvobodilnega odbora

Zapisnikarja,
izvoljena na prvem zasedanju SNOO

Prvo zasedanje SNOO je soglasno izvolilo naslednja dva svoja člana za zapisnikarja prvega zasedanja:

Vladimirja Krivica in
Janeza Stanovnika

Sklep

o preimenovanju Slovenskega narodnega osvobodilnega odbora

Zaradi oblikovanja organov narodne oblasti sklene Slovenski narodni osvobodilni odbor:

Člen 1.

Slovenski narodni osvobodilni odbor se kot najvišji zakonodajni in izvršilni organ na slovenskem ozemlju preimenuje v **Slovenski narodni osvobodilni svet (S N O S).**

Člen 2.

Ta sklep postane takoj obvezen.

Dne 19. februarja 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Deklaracija

o potrditvi dela slovenske delegacije na drugem zasedanju AVNOJ-a

Prvo zasedanje Slovenskega narodnega osvobodilnega sveta v celoti odobrava in potrjuje delo slovenske delegacije na drugem zasedanju Protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije z dne 29. novembra 1943 v Jajcu.

Slovenski narod se je združil z narodi Srbije, Hrvatske, Makedonije, Črne gore ter Bosne in Hercegovine v enotni državni skupnosti, v federativni Jugoslaviji, zgrajeni na načelih resnične ljudske demokracije in narodne enakopravnosti, svobodno, po svoji lastni volji, na temelju pravice slehernega naroda do samoodločbe, vključno pravico odcepitve pa tudi združitve z drugimi narodi.

Zavedajoč se, da so v demokratični in federativni Jugoslaviji zajamčene slovenskemu narodu vse pravice, ki mu pripadajo kot svobodnemu narodu, se SNOS kot najvišje zakonodajno in izvršno telo slovenske narodne oblasti v imenu slovenskega naroda zavezuje, da bo slovenski narod častno izvršil obveze, ki izhajajo iz njegove pripadnosti federativni Jugoslaviji na čelu z Nacionalnim komitetom osvoboditve Jugoslavije kot začasno vlado narodov Jugoslavije in Protifašističnim svetom narodne osvoboditve Jugoslavije kot najvišjim zakonodajnim in izvršnim organom oblasti narodov Jugoslavije.

SNOS izjavlja, da slovenski narod kot del demokratične federativne Jugoslavije ne priznava nikomur razen AVNOJ-u in NKOJ-u pravice, da ga zastopa pred inozemstvom. Zato pričakuje, da bodo zavezniške vlade odrekle vsako nadaljnjo podporo izdajalski begunski vladi v Kairu ter da bodo priznale demokratično voljo slovenskega in vseh drugih narodov Jugoslavije s priznanjem NKOJ-a kot edine zakonite vlade Jugoslavije.

Dne 19. februarja 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Izjava

Slovenskega narodnega osvobodilnega sveta o pravicah in dolžnostih slovenskega ljudstva

Slovenski narodni osvobodilni svet na svojem prvem zasedanju slovesno izjavlja:

1. Da je slovensko narodno osvobodilno gibanje, po svoji vsebini globoko demokratično in pristno človečansko, kot sestavni del enako demokratičnega in človečanskega jugoslovanskega narodnega osvobodilnega gibanja zapisalo na svoj prapor — ustrezno doslednemu pojmovanju človekove in narodne svobode — borbo za naslednje pravice slovenskega ljudstva: zakonitost, enakopravnost ne glede na spol, narodnost in raso, svobodo vesti, besede, tiska, zborovanja in združevanja, nedotakljivost osebnosti in stanovanja, pravico do dela, oddiha in starostne preskrbe.

2. Da narodna osvobodilna borba in narodna oblast te pravice že sedaj uveljavljata, kolikor dovoljujejo okupatorjev teror in okoliščine težke domovinske vojne proti okupatorju ter narodnim izdajalcem.

3. Da je obramba domovine osnovna dolžnost državljana.

4. Da je naravna posledica narodnega izdajstva poleg drugih kazni — izguba državljanskih pravic.

Dne 19. februarja 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Deklaracija

Slovenskega narodnega osvobodilnega sveta o vzpostavitvi Nacionalnega komiteta osvoboditve Slovenije

I.

Prvo zasedanje Slovenskega narodnega osvobodilnega sveta slovesno ugotavlja in izjavlja, da nudijo zgodovinski sklepi drugega zasedanja AVNOJ-a in nova, demokratična, na bratstvu svojih narodov temelječa, federativna Jugoslavija, grajena pod genialnim političnim in vojaškim vodstvom maršala Tita, slovenskemu narodu vso pravico in možnost, imeti v okviru skupne jugoslovanske države z NKOJ na čelu svojo lastno nacionalno vlado.

Nacionalni komitet osvoboditve Slovenije bo zato vzpostavljen, čim bodo dani potrebni pogoji.

II.

Prvo zasedanje Slovenskega narodnega osvobodilnega sveta nalaga svojemu Predsedstvu (Izvršnemu odboru Osvobodilne fronte slovenskega naroda), v katerem so po sklepu kočevskega Zbora vsebinsko združene funkcije političnega vodstva OF, Predsedstva Slovenskega narodnega osvobodilnega sveta in Nacionalnega komiteta osvoboditve Slovenije — kar v pogledu narodne osvobodilne borbe in graditve narodne oblasti na slovenskem ozemlju zadostuje za sedanjno prehodno in pripravljalno razdobje pred vzpostavitvijo Nacionalnega komiteta osvoboditve Slovenije — da takoj preide k organizaciji in vodstvu svojih upravnih odsekov (odsek za notranje zadeve, odsek za izgradnjo narodne oblasti, odsek za gospodarstvo, odsek za finance, odsek za prosveto, odsek za zdravstvo, odsek za obnovo itd.), ki bodo pretvorjeni v ustrezna poverjenišтва, čim bo vzpostavljen Nacionalni komitet osvoboditve Slovenije. Dalje nalaga Slovenski narodni osvobodilni svet svojemu Predsedstvu, da poveže te odseke v smislu federativne izgradnje nove Jugoslavije že sedaj z ustreznimi poverjeništvii Nacionalnega komiteta osvoboditve Jugoslavije, kolikor to zahteva potreba enotnega državnega vodstva.

Dne 19. februarja 1944.

Predsednik:
Josip Vidmar l. r.

Sekretar:
Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:
Vladimir Krivic l. r.
Janez Stanovnik l. r.

Odlok

o osnovanju Zakonodajnega odbora Slovenskega narodnega osvobodilnega sveta

Člen 1.

V Slovenskem narodnem osvobodilnem svetu (SNOS) se ustanovi zakonodajni odbor z nazivom »Zakonodajni odbor Slovenskega narodnega osvobodilnega sveta«.

Člen 2.

Zakonodajni odbor SNOS-a je sestavljen iz predsednika in desetih članov, ki jih izvoli SNOS iz svoje srede z navadno večino glasov.

Člen 3.

Naloga Zakonodajnega odbora SNOS-a je zlasti iniciativno sodelovati pri izgraditvi pravnega reda, skrbeti za njegovo skladnost z osnovnimi demokratičnimi načeli ureditve Slovenije in Jugoslavije, varovati zakonitost in temeljne pravice državljanov.

V ta namen ima pravico do zakonodajne pobude, pretresa zakonske predloge, izdaja o njih svoje mnenje in konzultativno ugotavlja skladnost odlokov splošnega značaja, ki jih izdajajo organi ljudske oblasti, z uveljavljenimi zakoni.

Člen 4.

Zakonodajni odbor SNOS-a posluje na podlagi poslovnika, ki si ga sam določi in ki ga predloži pri prvem zasedanju v naknadno odobritev SNOS-u.

Sklepa z navadno večino glasov.

Člen 5.

Ta odlok zadobi moč, ko ga sprejme SNOS in postane obvezen z objavo.

D ne 19. februarja 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Zakonodajni odbor SNOS-a, izvoljen na prvem zasedanju

Slovenski narodni osvobodilni svet je izvolil na svojem prvem zasedanju naslednji odbor:

predsednik: DR. LADO VAVPETIČ

člani:

FRANCE BEVK

JOŽE KRALJ

MAKS KRMELJ

IVAN NOVAK

kapetan ŠTEFAN PAVŠIČ

JOSIP RUS

PETER STANTE

VIDA TOMŠIČ

DR. JOŽE VILFAN

BORIS ZIHERL

Odlok

o razpisu volitev v narodne osvobodilne odbore

Člen 1.

Slovenski narodni osvobodilni svet nalaga v zvezi s sklepom Zbora odposlancev slovenskega naroda z dne 3. oktobra 1943, točke I/3, Predsedstvu SNOS-a, da razpiše volitve v krajevne, okrajne in okrožne Narodne osvobodilne odbore.

Člen 2.

Krajevni narodni osvobodilni odbori, Okrajne in Okrožne skupščine s svojimi izvršnimi odbori kot Okrajnimi in Okrožnimi narodnimi osvobodilnimi odbori so samoupravne edinice, grajene na osnovnih načelih slovenske in jugoslovanske narodne oblasti o istočasnosti zakonodajne odnosno naredbodajne in izvršne oblasti. Delujejo na svojem področju v okviru veljavnih zakonov in splošnih odlokov višjih samoupravnih organov, ki izhajajo iz nižjih samoupravnih edinic.

Člen 3.

Voliti in voljeni biti morejo vsi moški in ženski državljani, ki so dopolnili 18. leto starosti, vključno vojaške osebe ne glede na starost, a izvzemši umobolne in osebe, ki so jim odvzete državljanске pravice.

Člen 4.

Volitve odbornikov v Krajevne narodne osvobodilne odbore se vrše naravnost in neposredno.

Volitve v Okrajne skupščine se vrše na ta način, da izvolijo volilci krajevnih odborov neposredno člane Okrajne skupščine.

Okrajne skupščine izberejo iz svoje srede izvršni odbor, ki se imenuje Okrajni narodni osvobodilni odbor.

Okrajne skupščine volijo iz svoje srede člane Okrožne skupščine, ta pa izbere iz svoje srede izvršni odbor, ki se imenuje Okrožni narodni osvobodilni odbor.

Okrajni narodni osvobodilni odbori so za svoje delo odgovorni Okrajnim skupščinam in Okrožnim narodnim osvobodilnim odborom. Okrožni narodni osvobodilni odbori so za svoje delo odgovorni Okrožnim skupščinam in Predsedstvu SNOS-a.

Člen 5.

Predsedstvo SNOS-a določi število odbornikov, ki naj se volijo v Krajevne narodne osvobodilne odbore; število članov Okrajnih in Okrožnih skupščin; število odbornikov Okrajnih in Okrožnih narodnih osvobodilnih odborov; volilni red in čas volitev.

Predsedstvo SNOS-a izvede volitve v vse narodne osvobodilne skupščine in odbore.

Predsedstvo SNOS-a določi z odlokom pristojnost in način dela Krajevnih narodnih osvobodilnih odborov, Okrajnih in Okrožnih skupščin ter njih odborov. Pri prvem zasedanju pa mora predložiti ta odlok SNOS-u.

Člen 6.

Vsak neposredno izvoljeni odbornik in član skupščine mora poročati svojim volilcem o svojem delu in jim zanj odgovarja ter je lahko vsak čas odpoklican, če to sklene večina volilcev po postopku, ki ga določi Predsedstvo SNOS-a.

Člen 7.

Ta odlok zadobi moč, ko ga sprejme Slovenski narodni osvobodilni svet in postane obvezen z objavo.

Dne 19. februarja 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Odlok

o zvišanju števila članov SNOS-a in o postopnih dodatnih volitvah

Člen 1.

Dosedanje število članov SNOS-a se zviša od 120 na 180 članov.

Člen 2.

Dodatnih 60 članov voli:

Ozemlje Pokrajinskega odbora OF za Slovensko Primorje
20 članov;

Ozemlje Pokrajinskega odbora OF za Štajersko 21 članov;

Ozemlje Pokrajinskega odbora OF za Gorenjsko in Koroško
19 članov.

Predsedstvo SNOS-a porazdeli te člane na posamezna okrožja.

Člen 3.

Zaradi izrednih vojnih razmer izvedejo te volitve postopno z osvoboditvijo slovenskega ozemlja tamošnje okrožne narodne osvobodilne skupščine.

Volivci so člani Okrožnih narodnih osvobodilnih skupščin, ki volijo naravnost in neposredno. Postopek in čas določi Predsedstvo SNOS-a.

Člen 4.

Ta odlok zadobi moč, ko ga sprejme SNOS in stopi v veljavo z objavo.

D n e 19. f e b r u a r j a 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Odlok

o ustanovitvi Komisije pri Predsedstvu SNOS-a za ugotovitev zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev

V duhu deklaracije moskovske konference iz oktobra 1943 ter skladno z odlokom Predsedništva AVNOJ-a št. 10 z dne 30. novembra 1943 se sklene:

Člen 1.

Za ugotovitev odgovornosti, izsleditev in kaznovanje vseh krivcev, odgovornih za zločine, ki so jih in ki jih še bodo na slovenskem ozemlju zagrešili okupatorji in njihovi pomagači, ter za ugotovitev in povrnitev po teh zločinih slovenskemu narodu nastale škode se postavlja Komisija pri Predsedstvu SNOS-a za ugotovitev zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev. Ta komisija sodeluje z ustrezno Državno komisijo pri NKOJ-u.

Člen 2.

Predsedstvo SNOS-a imenuje predsednika in potrebno število članov te komisije in ji predpiše poslovnik.

Člen 3.

Ta sklep zadobi moč, ko ga sprejme Slovenski narodni osvobodilni svet in stopi v veljavo z objavo.

Dne 19. februarja 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Odlok

o ustanovitvi Verske komisije pri Slovenskem narodnem osvobodilnem svetu

Da se zavaruje nemoteno bogočastje in da bi se brez težav uredili odnosi med slovensko narodno oblastjo in cerkvijo se sklene:

Člen 1.

Pri Slovenskem narodnem osvobodilnem svetu se ustanovi Verska komisija, ki ima predsednika in 8 članov iz vrst laikov in duhovnikov.

Predsedstvo SNOS-a se pooblašča, da ob ustanovitvi imenuje predsednika in člane Verske komisije.

Poslovnik si ta določi sama, predložiti pa ga mora v odobritev Slovenskemu narodnemu osvobodilnemu svetu pri prvem zasedanju.

Člen 2.

Naloga Verske komisije je zlasti:

varovati nemoteno izvrševanje bogočastja;

raziskovati in ugotoviti v vseh panogah javnega in zasebnega življenja vsebino, vpliv in učinke dosedanjega razmerja med cerkvijo in slovensko narodno oblastjo na slovenskem ozemlju;

sodelovati pri urejanju tega razmerja zlasti s tem, da pri nastalih nesporazumih izdaja mnenja in stavi predloge, dalje da pomaga organom narodne oblasti pri reševanju konkretnih nalog;

skrbeti za dokončno ureditev razmerja med cerkvijo in slovensko narodno oblastjo s tem, da daje pobudo in predloge ter pribavlja potrebno gradivo.

Člen 3.

Ta sklep zadobi moč, ko ga sprejme Slovenski narodni osvobodilni svet in stopi v veljavo z objavo.

Dne 19. februarja 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Odlok

o ukinitvi varnostno-obveščevalne službe

1. V stremljenju, da pospešuje ter izgradi demokracijo na vseh področjih javnega življenja, in spričo dejstva, da narodni izdajalci vse bolj izgubljajo tudi poslednje korenine med slovenskim narodom, ukinja SNOS Varnostno-obveščevalno službo kot posebno, izredno organizacijo s posebnimi, izrednimi pooblastili in polnomočji za borbo proti peti koloni. Kolikor ostajajo posamezni organi dosedanje VOS-a še potrebni, se podredijo Odseku za notranje zadeve pri Predsedstvu SNOS-a in se vključijo v redno organizacijo tega odseka.

2. Prvo zasedanje SNOS-a izreka celotni VOS priznanje za njeno triletno borbo proti peti koloni in narodnemu izdajstvu.

Dne 19. februarja 1944.

Predsednik: ●

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Nova člana SNOS-a,
izvoljena pri nadomestnih volitvah na predlog okrožij
Ljubljana in Gorica

Za okrožje Ljubljana: Vida Tomšič

Za okrožje Gorica: Jože Srebrnič

Sklep

o spojitvi Narodnega osvobodilnega sveta za Slovensko Primorje z organi slovenske narodne oblasti

Člen 1.

Sklep Narodnega osvobodilnega sveta za Slovensko Primorje z dne 13. januarja 1944, s katerim se ta razpušča, sprejme Slovenski narodni osvobodilni svet odobravajoč ga na znanje.

Pristojnost dosedanjega Narodnega osvobodilnega sveta za Slovensko Primorje se prenese na Predsedstvo SNOS-a (IOOF).

Člen 2.

Predsedstvo SNOS-a (IOOF) se izpopolni z enim članom iz Slovenskega Primorja.

Zato se zviša število 10 članov Predsedstva SNOS-a (IOOF), določenih v točki II/11 sklepa Zbora odposlancev slovenskega naroda z dne 3. oktobra 1943 o predstavnštvu in vodstvu slovenske narodne osvobodilne borbe itd. na 11 članov.

Volitev tega člana Predsedstva SNOS izvrši Slovenski narodni osvobodilni svet na svojem prvem zasedanju.

Člen 3.

Ta odlok zadobi moč in postane obvezen, ko ga sprejme Slovenski narodni osvobodilni svet.

Dne 19. februarja 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Volitev

člana v Predsedstvo SNOS-a (IOOF)

Na temelju sklepa o spojitvi Narodnega osvobodilnega sveta za Slovensko Primorje z organi slovenske narodne oblasti je Slovenski narodni osvobodilni svet na svojem prvem zasedanju soglasno izvolil za enajstega člana Predsedstva SNOS-a (IOOF).

pisatelja **Franceta Bevka**

Odlok

**o odobritvi odlokov in sklepov Predsedstva SNOO (IOOF)
za dobo od prvega zbora odposlancev slovenskega naroda
do prvega zasedanja SNOS-a**

Člen 1.

Odobre se vsi odloki in sklepi, ki jih je Predsedstvo SNOO (IOOF) izdalo v času od 3. oktobra 1943 dalje.

Člen 2.

Ta sklep zadobi moč, ko ga sprejme Slovenski narodni osvobodilni svet in stopi v veljavo z objavo.

Dne 19. februarja 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Odlok

o izdaji plačilnega bona

Člen 1.

Predsedstvu SNOS-a se nalaga, da izda postopno po potrebi kot zakonito plačilno sredstvo na osvobojenem ozemlju Slovenije plačilne bone v iznosu 100 milijonov lir v enotah po 1, 5, 10, 50, 100, 500 in 1000 lir. Vsote posameznih enot določi Predsedstvo SNOS-a.

Člen 2.

Pravilnik k temu odloku izda Predsedstvo SNOS-a.

Člen 3.

Ta odlok zadobi moč, ko ga sprejme SNOS in stopi v veljavo z objavo.

D n e 20. f e b r u a r j a 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Odlok

o narodnem davku

Člen 1.

Na temelju sklepa Zbora odposlancev slovenskega naroda o splošni mobilizaciji vse ljudske sile in vseh gmotnih sredstev slovenskega naroda od 3. oktobra 1943 ter vseh prejšnjih odlokov o narodnem davku se dosedanje davčno poslovanje poenoti s tem, da se ustanovi narodni davek s splošno davčno obveznostjo na dohodke vsake vrste in na imovino, ki donša koristi.

Neobdavčena ostane imovina, ki je potrebna za obstoj davčnega obvezanca in oseb, za katere je dolžan skrbeti.

Obdavčenje se mora vršiti sorazmerno višje, v kolikor znatnejši je dohodek ali imovina, ki se ima obdavčiti.

Člen 2.

Okrajni narodni osvobodilni odbori ustanove na temelju javne razprave s člani krajevnih skupnosti, kateri pripada davčni zavezanec, in ob njegovem sodelovanju višino, čas in način izpolnitve davčnega bremena, ki ga ima ta zavezanec nositi za posamezno davčno leto. Davke pobirajo Krajevni narodni osvobodilni odbori.

Člen 3.

Davčna obveznost se izpolnjuje s plačilom v gotovini ali z dajatvami v naravi. Slednjih Okrajni narodni osvobodilni odbor ne more predpisati, temveč se lahko ustanove samo sporazumno.

Člen 4.

Predsedstvo SNOS-a predpiše pravilnike k temu odloku.

Člen 5.

Ta sklep zadobi moč, ko ga sprejme SNOS in stopi v veljavo z objavo.

D n e 20. f e b r u a r j a 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Odlok

o obvezni obdelavi plodne zemlje in o zaščiti semen ter plemenske živine

Člen 1.

Vsa plodna zemlja na slovenskem osvobojenem ozemlju mora biti v celoti obdelana in čim smotrneje izkoriščana. Plemenska živina in semena so zaščiteni.

Člen 2.

Razen poljedelca, ki obdeluje svojo zemljo, je dolžan sodelovati, kadar nastane potreba, pri obdelavi plodne zemlje po svojih zmogljivostih tudi vsak drug Slovenec, zlasti z vzajemno pomočjo.

Pravica in dolžnost organov narodne oblasti je zlasti, dajati za izvedbo v členu 1. postavljenega načela pobude, nuditi vso ustrezno pomoč, ob potrebi pa izdajati primerne ukrepe.

Člen 3.

Predsedstvo SNOS-a izda k temu odloku potrebne pravilnike, ki bodo predvidevali tudi sankcije.

Člen 4.

Ta odlok zadobi moč, ko ga sprejme SNOS in postane veljaven z objavo.

Dne 20. februarja 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Odlok

o ustanovitvi Komisije za upravo razlaščene imovine na slovenskem ozemlju

Člen 1.

Soglasno z izdanimi odloki je razlaščena imovina pripadnikov tujih narodnosti, zlasti veleposestnikov, ki so služili okupatorju, ter narodnih izdajalcev last slovenskega naroda in se daje v brezplačen užitek slovenskemu ljudstvu odnosno se neposredno upravlja, kolikor to zahteva potreba po ohranitvi slovenskega narodnega bogastva.

Člen 2.

Predsedstvo SNOS-a postavi za enotno upravo te imovine komisijo z nazivom »Komisija za upravo razlaščene imovine pri Predsedstvu SNOS-a«.

Ta komisija je sestavljena iz predsednika in 8 članov ter posluje po pravilniku, ki ga predpiše Predsedstvo SNOS-a.

Člen 3.

Naloga te komisije je zlasti ugotoviti to imovino, oskrbeti, da se daje v brezplačen užitek slovenskemu ljudstvu, skrbeti za njeno vzdrževanje in za ohranitev narodnega bogastva, ki ga vsebuje; upravljati koristi, izvirajoče iz nje in polagati o njih račune Predsedstvu SNOS-a.

Člen 4.

Kolikor so prejšnji odloki v nasprotju s pričujočim, se njihova določila razveljavljajo.

Člen 5.

Ta odlok zadobi moč, ko ga sprejme SNOS in postane obvezen z objavo.

D n e 20. f e b r u a r j a 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Odlok

o zaščiti gozdov na slovenskem ozemlju

Člen 1.

Vsi gozdovi na slovenskem ozemlju so pod zaščito slovenske narodne oblasti.

Člen 2.

V okviru odseka za gospodarstvo pri Predsedstvu SNOS-a se ustanovi komisija z nazivom »Komisija za zaščito gozdov«, sestojeca iz predsednika in 5 članov, mešana z gospodarskimi strokovnjaki.

Člen 3.

Naloga te komisije je zlasti:

proučevanje gozdnega bogastva, možnosti smotrnega in načrtnega izkoriščanja gozdov in sredstev za pospeševanje gozdnega gospodarstva ter vseh s tem združenih gospodarskih panog in ugotovitev potreb po gozdnih produktih;

izdajanje splošno obveznih navodil in po potrebi konkretnih nalogov za zaščito gozdov pred škodljivci in elementarnimi nevarnostmi, za sečnjo in pogozdovanje.

Člen 4.

Pravilnik k temu odloku izda po zaslišanju Komisije za zaščito gozdov Predsedstvo SNOS-a.

Člen 5.

Ta odlok zadobi moč, ko ga sprejme SNOS in postane obvezen z objavo.

Dne 20. februarja 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Odlok

o ustanovitvi Roditeljskih svetov pri Narodnih osvobodilnih odborih na slovenskem osvobojenem ozemlju

Člen 1.

Pri vsakem Narodnem osvobodilnem odboru se ustanovi kot posvetovalni organ v vprašanju šolstva Roditeljski svet, ki sodeluje tesno z Narodnim osvobodilnim odborom samim.

Člen 2.

Sestavo, naloge in poslovanja Roditeljskih svetov določa poseben pravilnik, ki ga naj na podlagi tega odloka izda Predsedstvo SNOS-a.

Člen 3.

Ta odlok zadobi moč, ko ga sprejme SNOS in postane obvezen z objavo.

D ne 20. februarja 1944.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Sekretar:

Boris Kidrič l. r.

Zapisnikarja:

Vladimir Krivic l. r.

Janez Stanovnik l. r.

Pozdrav

prvega zasedanja Slovenskega narodnega osvobodilnega sveta

Tovarišu Titu, maršalu Jugoslavije!

Slovenski narodni osvobodilni svet, zborujoč 19. in 20. februarja, se pri polaganju temeljev za svobodno in združeno Slovenijo in za njeno novo državnost v okviru demokratične in federativne Jugoslavije spominja Vas, tovariš maršal, in Vas z globokim priznanjem pozdravlja. Slovenski narodni osvobodilni svet se zaveda, da je slovenska stvar odvisna od dejanj naše Narodne osvobodilne vojske in od modrega vodstva naše skupne politike. Duša obeh ste Vi, tovariš Tito. Njuni dosedanji uspehi so Vaši uspehi. Navdajajo nas s trdno vero, da bo pod Vašim vodstvom ustvarjena nova Jugoslavija in da se bodo v nji uresničile tisočletne sanje slovenskega naroda o svobodi in neodvisnosti.

Dne 20. februarja 1944.

Slovenski Narodni osvobodilni svet

Kazalo

Uvod	1
Odlok Predsedstva SNOO o sklicanju SNOO k prvemu rednemu zasedanju	1
Verifikacijska komisija	5
Poslovnik za delo SNOO	6
Izvolitev zapisnikarjev	9
Sklep o preimenovanju SNOO	10
Deklaracija o potrditvi dela slovenske delegacije na drugem zasedanju AVNOJ-a	11
Izjava SNOS-a o pravicah in dolžnostih slovenskega ljudstva	12
Deklaracija SNOS-a o vzpostavitvi Nacionalnega komiteta osvoboditve Slovenije	13
Odlok o osnovanju zakonodajnega odbora SNOS-a	14
Izvolitev zakonodajnega odbora SNOS-a	15
Odlok o razpisu volitev v Narodne osvobodilne odbore	16
Odlok o zvišanju števila članov SNOS-a in o postopnih dodatnih volitvah	18
Odlok o ustanovitvi komisije pri Predsedstvu SNOS-a za ugotovitev zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev	19
Odlok o ustanovitvi Verske komisije pri SNOS-u	20
Odlok o ukinitvi Varnostno-obveščevalne službe	21
Nova člana SNOS-a	22
Sklep o spojitvi Narodnega osvobodilnega sveta za Slovensko Primorje z organi slovenske narodne oblasti	23
Volitev člana v Predsedstvo SNOS-a	24
Odlok o odobritvi odlokov in sklepov SNOO	25
Odlok o izdaji plačilnega bona	26
Odlok o narodnem davku	27
Odlok o obvezni obdelavi plodne zemlje ter o zaščiti plemenske živine	28
Odlok o ustanovitvi Komisije za upravo razlaščne imovine	29
Odlok o zaščiti gozdov	30
Odlok o ustanovitvi roditeljskih svetov	31
Pozdrav maršalu Titu	32
Kazalo	33

Cena l. 8'—
RM 2'80

Natisnila tiskarna Merkur v Ljubljani